

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

VAN

DU

12-07-2000

12-07-2000

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair Document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA : Handelingen (Integraal Verslag)
BV : Beknopt Verslag
PLEN : Plenumvergadering
COM : Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
HA : Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA : Compte Rendu Analytique
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Officiële publicaties uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Inhoud

Woensdag 12 juli 2000

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE - COM 267

Samengevoegde mondelinge vragen en interpellatie van :

- de heer Tony Van Parys aan de minister van Justitie over "het internationaal aanhoudingsmandaat tegen de Congolese minister van Buitenlandse Zaken, de heer Yerodia" (nr. 2357)

- de heer Ferdy Willems aan de minister van Justitie over "het internationaal aanhoudingsmandaat tegen de Congolese minister van Buitenlandse Zaken, de heer Yerodia" (nr. 2369)

- de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Justitie over "het aanhoudingsmandaat tegen de Congolese minister van Buitenlandse Zaken" (nr. 2385)

- de heer Jean-Pol Poncelet tot de minister van Justitie over "het internationale aanhoudingsbevel tegen de Congolese minister van Buitenlandse Zaken, de heer Yerodia" (nr. 470)

- *sprekers* : **Tony Van Parys, Ferdy Willems, Francis Van den Eynde, Jean-Pol Poncelet**, voorzitter van de PSC-fractie, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie, **Karel Pinxten**

- moties

5

14

Sommaire

Mercredi 12 juillet 2000

COMMISSION DE LA JUSTICE - COM 267

Questions orales et interpellation jointes de :

- M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "le mandat d'arrêt international lancé contre le ministre des Affaires étrangères du Congo, M. Yerodia" (n° 2357)

- M. Ferdy Willems au ministre de la Justice sur "le mandat d'arrêt international lancé contre le ministre des Affaires étrangères du Congo, M. Yerodia" (n° 2369)

- M. Francis Van den Eynde au ministre de la Justice sur "le mandat d'arrêt lancé à l'encontre du ministre congolais des Affaires étrangères" (n° 2385)

- M. Jean-Pol Poncelet au ministre de la Justice sur "le mandat d'arrêt international lancé à l'encontre du ministre congolais des Affaires étrangères, M. Yerodia" (n° 470)

5

- *orateurs* : **Tony Van Parys, Ferdy Willems, Francis Van den Eynde, Jean-Pol Poncelet**, président du groupe PSC, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice, **Karel Pinxten**

- motions

14

COMMISSION DE LA JUSTICE

RÉUNION PUBLIQUE DU
MERCREDI 12 JUILLET 2000

De vergadering wordt geopend om 14.25 uur door de heer **Fred Erdman**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 14.25 heures par M. **Fred Erdman**, président.

Samengevoegde mondelinge vragen en interpellatie van :

- de heer **Tony Van Parys** aan de minister van Justitie over "het internationaal aanhoudingsmandaat tegen de Congolese minister van Buitenlandse Zaken, de heer **Yerodia**" (nr. 2357)
- de heer **Ferdj Willems** aan de minister van Justitie over "het internationaal aanhoudingsmandaat tegen de Congolese minister van Buitenlandse Zaken, de heer **Yerodia**" (nr. 2369)
- de heer **Francis Van den Eynde** aan de minister van Justitie over "het aanhoudingsmandaat tegen de Congolese minister van Buitenlandse Zaken" (nr. 2385)
- de heer **Jean-Pol Poncelet** tot de minister van Justitie over "het internationale aanhoudingsbevel tegen de Congolese minister van Buitenlandse Zaken, de heer **Yerodia**" (nr. 470)

Questions orales et interpellation jointes de :

- M. **Tony Van Parys** au ministre de la Justice sur "le mandat d'arrêt international lancé contre le ministre des Affaires étrangères du Congo, M. **Yerodia**" (n° 2357)
- M. **Ferdj Willems** au ministre de la Justice sur "le mandat d'arrêt international lancé contre le ministre des Affaires étrangères du Congo, M. **Yerodia**" (n° 2369)
- M. **Francis Van den Eynde** au ministre de la Justice sur "le mandat d'arrêt lancé à l'encontre du ministre congolais des Affaires étrangères" (n° 2385)
- M. **Jean-Pol Poncelet** au ministre de la Justice sur "le mandat d'arrêt international lancé à l'encontre du ministre congolais des Affaires étrangères, M. **Yerodia**" (n° 470)

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

OPENBARE VERGADERING VAN
WOENSDAG 12 JULI 2000

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor de CVP-fractie is de cruciale vraag in het dossier-Yerodia, de minister van Buitenlandse Zaken van Congo, in welke mate de Belgische overheid een internationaal aanhoudingsmandaat van een onderzoeksrechter respecteert. Het internationaal aanhoudingsmandaat heeft betrekking op aanwijzingen van genocide en misdaden tegen de menselijkheid. Het gaat dus om een belangrijk gegeven, want een internationaal aanhoudingsmandaat wordt slechts uitgevaardigd in geval van volstreekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid - zoals we leren uit de wet op de voorlopige hechtenis - en voor belangrijke misdrijven, als genocide en misdaden tegen de menselijkheid.

In deze cruciale vraag naar het respecteren van dit mandaat door de Belgische overheid, bedoelen we met respecteren in de eerste plaats of dit internationaal aanhoudingsmandaat wordt uitgevoerd zodra men daarvoor de gelegenheid heeft. In de tweede plaats betekent respecteren ook dat de Belgische autoriteiten ten minste de nodige terughoudendheid zouden betonen in hun contact met personen tegen wie een internationaal aanhoudingsmandaat is uitgevaardigd.

Het respect voor een internationaal aanhoudingsmandaat is natuurlijk heel belangrijk, want het is een gerechtelijke beslissing van een onderzoeksrechter. In deze commissie voor de Justitie moet ik niet benadrukken dat we zonder de naleving van gerechtelijke beslissingen geen rechtsstaat hebben, en eigenlijk ook geen democratie. Ik moet hier ook niet beklemtonen dat de behoever van de naleving van gerechtelijke beslissingen en van de instandhouding van de rechtsstaat de minister van Justitie is. In Frankrijk noemt men hem le garde des sceaux, degene die ervoor zorgt dat wet en recht in dit land worden nageleefd.

De hamvraag is of de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht door de minister van Buitenlandse Zaken werd aangetast door zijn tussenkomst in de uitvoering van het internationaal aanhoudingsmandaat van de onderzoeksrechter. Om dit te kunnen toetsen, heb ik een aantal zeer concrete vragen aan de minister van Justitie.

Tony Van Parys

Het zijn concrete vragen, waarop ik hopelijk een even duidelijk en concreet antwoord zal kunnen krijgen als vorige donderdag in de plenaire vergadering.

Mijn vragen luiden als volgt : ten eerste, wist u welke formele of informele contacten er zijn geweest tussen de gerechtelijke autoriteiten en de diensten van Justitie en/of Buitenlandse Zaken tussen 11 april en 3 juli 2000 omtrent het internationaal aanhoudingsbevel ? Hiervoor verwijs ik naar de mededeling van de parketwoordvoerder te Brussel, die klaarblijkelijk over dergelijke informele contacten heeft gesproken. Zijn die contacten er geweest, en wat was het voorwerp van die contacten ?

Ten tweede, is het juist dat het internationaal aanhoudingsmandaat van 11 april 2000 tegen Yerodia pas uitvoerbaar was op 3 juli 2000 ? Dit werd op een bepaald ogenblik in de media meegedeeld. Is dit juist ? Indien wel, heeft dit iets te maken met de formele of informele contacten waarvan de parketwoordvoerder sprak ? Hoe dan ook, wat was eventueel de reden dat het aanhoudingsmandaat pas op 3 juli 2000 uitvoerbaar werd ?

Waarom op 3 juli ? Dat is geen neutrale datum, want het is de dag nadat de minister van Buitenlandse Zaken uit Congo terugkwam.

Er rijzen nog een aantal andere vragen in dezelfde lijn. Werd de minister van Buitenlandse Zaken op 6 juni 2000 voor het eerst door de diensten van Justitie of de gerechtelijke autoriteiten over het internationaal aanhoudingsmandaat ingelicht ? Wat was de inhoud van het bericht van 6 juni ? Verwees men in dit bericht eventueel naar eerdere contacten tussen Justitie en Buitenlandse Zaken ? Hebben de diensten van Buitenlandse Zaken initiatieven genomen bij de diensten van Justitie om de uitvoerbaarheid van het aanhoudingsmandaat van 11 april uit te stellen tot na het bezoek van minister Michel aan Congo ? Hoe zijn de contacten over het dossier Yerodia tussen de departementen van Justitie en Buitenlandse Zaken verlopen ? Zijn er omtrent dit dossier gesprekken geweest tussen de minister van Justitie zelf en de minister van Buitenlandse Zaken ? Heeft de minister van Justitie kennis van contacten tussen de minister van Buitenlandse Zaken of mensen van zijn kabinet met het parket-generaal, het parket of de onderzoeksrechter ? Wanneer werd het aanhoudingsmandaat nationaal of internationaal geseind ? Is het juist dat een aanhoudingsmandaat automatisch nationaal wordt geseind ? Was dat ook het geval voor dat van 11 april tegen Yerodia ? Werd het aanhoudingsmandaat van 11 april automatisch nationaal geseind en was het daardoor ook van kracht ? Zal België de uitlevering van Yerodia vragen ?

De heer **Ferdie Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is de eerste keer dat ik u als stadsgenoot een vraag mag stellen. Het moest er ooit van komen. Ik ben geen jurist, maar slechts historicus. Ik weet dat u een historicus een hystericus durft te noemen, maar ik zal mijn best doen om dat niet te zijn.

Er zijn vandaag 5 interpellaties met ongeveer hetzelfde thema. Ik stel vast dat collega Van Parys zijn interpellatie reeds op 10 juli om 9 uur 's morgens heeft ingediend. Hij heeft dus niet gewacht, zoals ik en de anderen, op het antwoord van minister Michel. Ik heb op zijn antwoord gewacht omdat ik er nog steeds vanuit ga dat minister Michel niet heeft gelogen. De minister heeft veel gezegd op 10 juli, veel was naast de kwestie. De 4 vragen die ik u vandaag voorleg, heb ik hem gesteld, maar hij heeft die niet beantwoord. Uit wat hij wel heeft gezegd, bleek een gebrekkige communicatie tussen hemzelf en zijn eigen diensten en tussen zijn ministerie en het uwe, en dat precies over Afrika; zijn stokpaardje, terecht, we steunen hem daarin. Daarom leek het uitblijven van antwoorden voor ons minder voor de hand liggend en zelfs ongeloofwaardig. Maar, tot het tegendeel is bewezen, heb ik geen leugens gehoord. Ik ga niet akkoord met het Vlaams Blok en de CVP om het ontslag van de minister te vragen om redenen die ik vorige maandag uitvoerig heb toegelicht.

Ik kom tot mijn vier vragen. Ten eerste, waarom is de heer Yerodia niet aangehouden op 17 juni, toen hij wel degelijk in het land was ? Ik heb mij tot juristen gewend en zij bevestigen mij dat de betrokkene onmiddellijk kan worden opgepakt als de onderzoeksrechter een aanhoudingsmandaat uitvaardigt.

Men zegt mij dat onderzoeksrechter Vandermeersch dit dus kon doen op 17 juni 2000. Het ligt trouwens in de filosofie zelf van een aanhoudingsmandaat dat het gerecht zo snel mogelijk handelt, dat is de logica, de materie, de ratio. Dit was dus op 17 juni 2000 concreet mogelijk. Yerodia was in het land. Iedereen wist dat Yerodia in het land was. Waarom is die aanhouding dan niet gebeurd ?

Die vraag brengt me naar mijn tweede vraag. Waarom ging dat aanhoudingsmandaat pas in op 3 juli 2000, uitgerekend de dag waarop de Belgische delegatie met minister Michel op kop, terugkeerde uit Congo ? Dit lijkt te wijzen op een vermenging van politieke en gerechtelijke invalshoeken. Indien dat zo is, stel ik mij de vraag of hier de scheiding der machten nog gerespecteerd blijft.

Hier komen we dan terecht bij de procedure die men "de aanhouding bij verstek noemt". De onderzoeksrechter maakt een en ander over aan het parket waar de procureur dit dan uitvoerbaar maakt via een nationaal signalement van de betrokkene - dat was op 17 juni 2000 van toepassing, nu niet meer, want de man zit in Congo - en via een internationaal signalement. Dat is vandaag dus wel van toepassing.

Ferdie Willems

Vandaar mijn bijkomende vragen, die anderen ook al hebben gesteld : wanneer heeft de onderzoeksrechter dit overgemaakt aan het parket ? Wanneer heeft de procureur van het parket dit uitvoerbaar gemaakt ? Ik heb immers gehoord dat dit in de praktijk slechts enkele dagen na het afleveren van een aanhoudingsmandaat gebeurt. Waarom werd er dus zolang gewacht ?

Mijn derde vraag sluit aan bij de vorige. Welke informele contacten zijn er geweest tussen de departementen van Justitie en Buitenlandse Zaken op het niveau van kabinetschefs en onderkabinetschefs tussen 11 april en 3 juli 2000 ? Herhaaldelijk werd in dit huis van regeringszijde immers verwezen naar zulke contacten. Wij vragen meer uitleg hierover. Opnieuw vraag ik mij af of hier het principe van de scheiding der machten werd gerespecteerd.

Nog een belangrijker vraag is of deze contacten invloed hebben gehad op de besluitvorming, in casu het verloop en vooral de timing van de procedure. Hiermee bedoel ik ten eerste de datum waarop de juridische stappen werden gezet en ten tweede de datum waarop deze juridische stappen uitvoerbaar werden gemaakt.

De vierde vraag heb ik al gesteld aan minister Michel op 5 juli 2000 en op 10 juli 2000. Ik heb echter nooit een antwoord gekregen. Op 5 juli niet, omdat de voorzitter van de commissie voor de Buitenlandse Zaken toen onmiddellijk het incident voor gesloten verklaarde en op 10 juli omdat de minister niet geantwoord heeft.

Ook de heer Eric Derycke heeft in de commissie voor de Buitenlandse Zaken reeds over de mogelijkheid gesproken om het dossier-Yerodia van de Belgische gerechtelijke autoriteiten aan de Congolese autoriteiten over te maken. België heeft zoiets immers al gedaan met het dossier-Pinochet. De Belgische justitie heeft die zaak aanhangig gemaakt bij de Chileense justitie.

Daarom herhaal ik dezelfde vraag van 5 en 10 juli 2000 : is dit intussen gebeurt ? Zo niet, waarom dan niet en overweegt men het alsnog te doen ?

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vragen zullen kort zijn. Ze hebben betrekking op twee verschillende aspecten van deze zaak.

Ten eerste, mijnheer de minister, is het toch bijzonder merkwaardig dat op 11 april 2000 een onderzoeksrechter een internationaal aanhoudingsmandaat uitvaardigt en dat de procureur des Konings van Brussel, toevallig de heer Dejemeppe, het pas op 3 juli 2000 - toevallig net na de reis van minister Michel naar Congo - nodig vindt om de zaak te laten functioneren.

Ten tweede is het ook totaal abnormaal dat ondertussen een bezoek aan België wordt gebracht door een minister tegen wie een internationaal aanhoudingsmandaat loopt en niemand merkt dat ! Of is zoiets tegenwoordig ook al normaal ? Niemand weet van iets. Dat gebeurt zomaar en die man gaat dan nog bij de regering op bezoek ook.

Mijn eerste vraag gaat dus over hoe ons parket op dat gebied functioneert en hoe het zit met de scheiding der machten. Mogen wij veronderstellen dat er vanuit bepaalde regeringskringen een beïnvloeding is geweest ?

Mijnheer de minister, uiteraard volgt dan de tweede vraag en die is al even belangrijk. Er wordt steeds verwezen naar informatie die u overgemaakt zou hebben aan uw collega van Buitenlandse Zaken zodat hij niet kan zeggen dat hij van niets wist. Wie heeft er deelgenomen aan de vergadering tussen de verschillende kabinetten op 26 april ? Welke informatie stond er in de fax die op 6 juni door uw kabinet naar het kabinet van Buitenlandse Zaken werd gestuurd ?

De **voorzitter** : Collega Poncelet zit blijkbaar in de lift. Voor een politicus is dat goed. Hij zou beter al uit de lift zijn. Het heeft weinig zin dat ik de minister laat antwoorden op de vraagstellers als de interpellant nog niet aanwezig is.

De heer **Hugo Coveliers** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, vanmiddag heeft men op de Conferentie van voorzitters voor sommigen de hemel en voor anderen de aarde bewogen om vandaag nog te kunnen interpellieren. Wij zijn daarmee in een vorm van loyaliteit akkoord gegaan. Nu is er niemand om te interpellieren. Ik vind dat de minister nu moet antwoorden.

(Entrée de M. Jean-Pol Poncelet)

Le **président** : Monsieur Poncelet, il aura suffi de quelques discussions pour vous amener ici.

M. **Jean-Pol Poncelet** (PSC) : Monsieur le président, j'arrive de la séance plénière où il y a eu un vote de procédure; c'est pourquoi je vous prie d'excuser mon retard.

Monsieur le ministre, vous nous avez révélé en séance plénière, jeudi dernier, qu'une réunion avait eu lieu le 26 avril 2000 avec des représentants, et non des moins, du premier ministre, du ministre des Affaires étrangères et de vous-même, afin d'évaluer les conséquences négatives sur la sécurité des Belges encore présents au Congo, du mandat d'arrêt international délivré à l'encontre de M. Yerodia.

Vous savez, et vous l'avez remarqué comme nous tous, que ces propos sont apparus immédiatement en contradiction avec le discours tenu la veille par le ministre des

Jean-Pol Poncelet

Affaires étrangères en commission des Affaires étrangères. Cela nous a rappelé une phrase prononcée par vous, devenue célèbre : "Lequel des deux ment ? L'un des deux ne dit en tout cas pas la vérité".

Pour y voir plus clair, comme d'autres collègues, j'ai déposé vendredi dernier une demande d'interpellation au premier ministre, au ministre de la Justice et au ministre des Affaires étrangères, concernant le mandat d'arrêt international délivré à l'encontre du ministre des Affaires étrangères congolais.

Ce lundi, lors de la réunion de la commission des Affaires étrangères de la Chambre, à laquelle vous n'étiez pas présent, le ministre des Affaires étrangères n'a apporté aucun éclaircissement, de quelque nature que ce soit, sur les questions que j'avais posées. Pourtant, d'emblée, je m'étais placé sur le terrain des faits et je n'ai fait en aucune manière une intervention de nature politique, et certainement pas de politique étrangère. Je ne me place donc pas sur le terrain de la politique étrangère de la Belgique ni de la politique de la Belgique à l'égard de l'Afrique; je me cantonne à la chronologie des événements. Notre collègue Bacquelaine nous a dit lundi, dans un moment de haute hauteur intellectuelle, qu'il existait une chronologie : "C'est une chronologie de dates et une chronologie de dates est ce qu'elle est". Avec de tels propos, on ne va pas très loin.

En tout cas, dans cette chronologie, apparaissent des incohérences et des coïncidences qui me perturbent et sur lesquelles je désirerais obtenir, de la manière la plus claire, des éclaircissements. Je les ai relevées par ordre chronologique.

1. Pourquoi un mandat délivré le 11 avril 2000 n'est-il devenu exécutoire que le 3 juillet, soit -c'est sans doute un hasard- le surlendemain du séjour du ministre des Affaires étrangères au Congo et près de deux semaines après la venue en Belgique de M. Yerodia ?

2. Le ministre de la Justice a-t-il informé ses collègues, le ministre des Affaires étrangères et le premier ministre, de l'existence d'un mandat d'arrêt international contre M. Yerodia ?

Dans l'affirmative, à quel moment ?

Vous avez fait état de cette réunion du 26 avril que vous aviez organisée avec des représentants des deux ministres et du premier ministre.

A quelles conclusions cette réunion dont vous nous avez parlé a-t-elle abouti ? Sur la base de quels éléments les participants à cette réunion ont-ils forgé leur appréciation ? S'il y a eu des conclusions, existe-t-il un rapport et continuez-vous à qualifier cette rencontre d'informelle ?

Après le 26 avril, des contacts ont-ils été pris par le cabinet du ministre de la Justice avec d'autres cabinets ? Dans l'affirmative, avec lesquels et sur quoi ont porté ces éventuels échanges ?

Par ailleurs, le gouvernement a-t-il délibéré, lors de sa réunion du 16 juin, de la représentation belge au 40ème anniversaire de l'indépendance du Congo ?

Il nous revient par la presse qu'un mandat a été donné à cette occasion par le Conseil des ministres au ministre des Affaires étrangères.

Y a-t-il eu une délibération du Conseil et, à cette occasion, avez-vous informé vos collègues de l'existence d'un mandat d'arrêt et des conclusions de la réunion du 26 avril dont vous nous avez parlé la semaine dernière ?

Avez-vous - ou pourquoi ne l'avez-vous pas fait - donné injonction au parquet de mettre à exécution le mandat d'arrêt lancé contre M. Yerodia et d'arrêter ce dernier lors de sa visite en Belgique le 17 juin, lendemain de la réunion du Conseil des ministres ?

Dans la mesure où certains ministres et peut-être le gouvernement savaient le 16 juin, date de la réunion du Conseil, que le ministre congolais des Affaires étrangères viendrait en Belgique le lendemain, un ministre à l'égard duquel avait été délivré un mandat d'arrêt, n'y avait-il aucun moyen juridique d'appréhender ce dernier lors de sa visite ?

Voilà les questions essentielles que la chronologie m'impose de poser au ministre de la Justice.

Minister **Marc Verwilghen** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal antwoorden op de diverse vragen die mij werden gesteld. Ik stel voor de eerste reeks vragen van collega Van Parys als leidraad te nemen, want het merendeel van de andere vragen sluit daarbij vrij nauw aan. Indien de vragen van de andere collega's afwijken, zal ik hen een specifiek antwoord geven.

Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord wordt ingegeven door mijn bevoegdheden en mijn kennis van de zaak, zoals ik haar heb gepercipieerd.

Ik antwoord nu op de eerste vraag van collega Van Parys. De procureur-generaal te Brussel heeft mij bevestigd dat tijdens de periode van 11 april 2000 tot 3 juli 2000 noch het Parket-Generaal, noch het parket van de procureur des Konings te Brussel rechtstreeks contact hebben gehad met de minister van Buitenlandse Zaken, met zijn kabinet of met zijn departement. Mijn kabinetschef heeft in dezelfde periode evenmin contacten gehad met de procureur des Konings te Brussel of met onderzoeks-rechter Vandermeersch in het kader van de zaak-Yerodia. Zodra de procureur-generaal te Brussel door de

Marc Verwilghen

procureur des Konings werd ingelicht dat de onderzoeksrechter lastens Yerodia een bevel tot aanhouding bij verstek had afgeleverd, heeft hij mij deze beslissing ter kennis gebracht door middel van zijn rapport van 25 april 2000.

Dat verslag was aanleiding voor de bijeenroeping van de vergadering van 26 april 2000, op initiatief van mijn kabinetschef. Hieraan werd deelgenomen door de leden van de kabinetten van Justitie, van Buitenlandse Zaken en van het kabinet van de eerste minister, zoals ik reeds meedeelde in mijn antwoord verleden donderdag. Tijdens deze vergadering werd aandacht besteed aan het verslag van de procureur-generaal en het aanhoudingsbevel.

Er werd echter vooral nagegaan welke de gevolgen konden zijn van een eventuele uitvoering van het bevel tot aanhouding voor de landgenoten die in Congo verbleven. Ook de procureur des Konings had in zijn verslag van 6 juni 2000 de aandacht gevestigd op dit probleem. Op 14 juni 2000 werd het met de leden van dezelfde kabinetten op het kabinet van Justitie nogmaals onder de loep genomen. Tot zover mijn antwoord op de eerste vraag.

Ik antwoord nu op de tweede vraag. Het internationaal aanhoudingsbevel van 11 april 2000 lastens Yerodia werd uitgevoerd op 3 juli 2000 door middel van een seining. De uitvoering van het aanhoudingsmandaat op 3 juli 2000 is geenszins het gevolg van formele en/of informele contacten met de onderzoeksrechter. Het komt alleen aan de onderzoeksrechter toe initiatieven te nemen voor de tenuitvoerlegging van het bevel tot aanhouding dat hij heeft uitgevaardigd. Dit geldt ook voor de seining van het aanhoudingsmandaat, zowel op nationaal als op internationaal gebied. Ik moet hier niet uitweiden over de onafhankelijkheid van de onderzoeksrechter, zij is ons voldoende bekend en werd trouwens nog uitgebreid en vergroot door de wet-Franchimont.

De onderzoeksrechter heeft geoordeeld het bevel tot aanhouding uit te voeren op 3 juli 2000. Dat is een discretionaire beslissing van zijnentwege. De procureur-generaal heeft mij ter kennis gebracht dat op geen enkel ogenblik het parket van de procureur des Konings te Brussel druk heeft uitgeoefend op de onderzoeksrechter om de seining te verrichten op deze of op een andere datum. De procureur-generaal heeft, binnen de perken van zijn bevoegdheden, erop aangedrongen bij de procureur des Konings hem stipt op de hoogte te houden van de inzichten van de onderzoeksrechter over de uitvoering van het aanhoudingsmandaat, om de minister van Justitie - mijzelf dus - te kunnen verwittigen van de uitvoering. Zo liet men de regering toe het hoofd te bieden aan de gevolgen van de verspreiding van de

seining van de minister van Buitenlandse Zaken van de Democratische Republiek Congo, verdacht van schending van de mensenrechten en misdaden tegen de menselijkheid.

Inzake uw derde vraag wordt met het bericht van 6 juni 2000 van het departement van de Justitie het verslag van 6 juni 2000 van de procureur des Konings te Brussel bedoeld. Ik heb daarvan reeds eerder melding gemaakt. Dit verslag werd samen met het rapport van de procureur-generaal via fax naar de kabinetschefs van de minister van Buitenlandse Zaken en de eerste minister gezonden. Zoals ik reeds eerder heb toegelicht in antwoord op uw vragen over de heer Yerodia, is het bestaan van het bevel tot aanhouding van 11 april 2000 voor het eerst ter sprake gekomen naar aanleiding van de vergadering van 26 april 2000 op mijn kabinet.

Ik kom tot uw vierde vraag. De diensten van Buitenlandse Zaken hebben bij de diensten van Justitie geen initiatieven genomen om de uitvoerbaarheid van het aanhoudingsmandaat van 11 april 2000 uit te stellen tot het bezoek van minister Michel aan Congo. Dat moet duidelijk zijn. De contacten tussen de departementen van Justitie en Buitenlandse Zaken over het dossier-Yerodia zijn door middel van de eerder genoemde vergaderingen gebeurd.

Ik kom tot uw vijfde vraag. In de cruciale periode van het dossier-Yerodia hebben geen gesprekken plaatsgevonden tussen mij en de minister van Buitenlandse Zaken. Ik heb op andere momenten uiteraard met de minister van Buitenlandse Zaken contact gehad.

Uw zesde vraag had u eigenlijk aan de minister van Buitenlandse Zaken moeten stellen. Ik heb deze vraag op mijn beurt aan minister Michel gesteld. Hij heeft mij verzekerd dat hij geen enkel initiatief tegenover het departement van Justitie heeft genomen inzake dit dossier.

Ik kom tot uw zevende vraag. De seining, zowel op het nationaal als op internationaal vlak van een bevel tot aanhouding, afgeleverd bij verstek, veronderstelt uiteraard het initiatief van de onderzoeksrechter. De onderzoeksrechter beschikt over twee mogelijkheden, in het geval hij tot seining wenst over te gaan. Ofwel maakt hij het bevel tot aanhouding aan het parket over met de vraag tot de uitvoering ervan over te gaan ofwel verstrekt hijzelf rechtstreeks de nodige richtlijnen met het oog op het signalement van de verdachte. De onderzoeksrechter heeft deze tweede mogelijkheid in het dossier-Yerodia toegepast. Onderzoeksrechter Vandermeersch heeft op maandag 3 juli 2000 zowel de nationale seining, in het centraal signalementsblad, als de internationale seining Schengen en Interpol gedaan.

Marc Verwilghen

Tot slot zal ik antwoorden op de verschillende vragen die de heer Van Peel heeft gesteld meer bepaald de vraag naar de terbeschikkingstelling van een fax en een verslag aan het parlement. Ik heb de inhoud en de strekking van deze documenten hier nauwkeurig weergegeven. Ik zie geen reden om deze nog ter beschikking van het parlement te stellen.

Een aantal vragen van de heer Willems komen overeen met de vragen van de heer Van Parijs. Mijnheer Willems, ik wil u toch inlichtingen verschaffen op de vragen die nog niet werden beantwoord en de bijkomende vraag die ik pas vandaag vernam. De reden om dewelke de onderzoeksrechter het bevel tot aanhouding niet heeft uitgevoerd op 17 juni 2000, de dag waarop Yerodia in ons land zou zijn geweest, en slechts tot uitvoering van het aanhoudingsmandaat is overgegaan op 3 juli 2000, nadat de Belgische delegatie uit Congo was teruggekeerd, is mij niet bekend. De al dan niet uitvoering van een bevel tot aanhouding, afgeleverd bij verstek, behoort tot de exclusieve bevoegdheid van de onderzoeksrechter die zijn beslissing inzake het tijdstip van de uitvoering van het mandaat niet moet motiveren. Het is een principe dat terzake moet worden gerespecteerd. Inzake de contacten tussen Justitie en Buitenlandse Zaken tussen 11 april 2000 en 3 juli 2000 over de zaak-Yerodia, verwijs ik naar mijn antwoord aan de heer Van Parijs.

Mijnheer Willems, ik wil tegemoetkomen aan uw vierde, bijkomende vraag. Het uitleveringsdossier-Yerodia werd mij door de procureur-generaal van Brussel op 5 juli 2000 overgemaakt. De problemen die het uitleveringsverzoek stellen op het gebied van het uitleveringsrecht hebben het voorwerp van een eerste vergadering op 10 juli 2000 uitgemaakt op het kabinet van de minister van Buitenlandse Zaken. Aan de vergaderingen namen, naast kabinetsmedewerkers, ook juristen deel die gespecialiseerd zijn in het uitleveringsrecht, zowel van het departement van de Justitie als van het departement van de Buitenlandse Zaken. Het overmaken van het dossier aan de Congolese gerechtelijke autoriteiten is nog niet gebeurd en maakt het voorwerp van overleg in de regering uit.

Er rijzen twee problemen. Er is geen bilaterale overeenkomst tussen België en Congo met betrekking tot de uitlevering. De uitlevering heeft natuurlijk betrekking op iemand die in zijn land van immuniteit geniet, met alle daaraan verbonden problemen die een grondig onderzoek vereisen.

En ce qui concerne les questions posées par M. Poncelet, je me réfère, pour les première, deuxième et troisième questions, aux réponses que j'ai adressées à M. Van Parys. Je n'étais pas au courant de la présence de M. Yerodia en Belgique le 17 juin 2000. La délivrance

d'un mandat d'arrêt, fût-ce par défaut, est une décision judiciaire. Et le ministre de la Justice ne peut pas donner d'ordre à un juge d'instruction, ni à n'importe quel juge du siège d'ailleurs.

Comme je l'ai dit à M. Van Parys, il appartient au juge d'instruction et à lui seul de prendre l'initiative quant à l'exécution d'un mandat d'arrêt.

Au cours du Conseil des ministres du 16 juin dernier, il a été décidé que seul M. Michel, ministre des Affaires étrangères, participerait aux cérémonies commémorant le 40ème anniversaire de l'indépendance du Congo. L'existence du mandat d'arrêt à charge de M. Yerodia n'a pas été mentionnée lors de cette réunion.

Vous m'aviez également interrogé à propos de l'injonction positive. Il n'était pas nécessaire de prendre une injonction positive puisque le juge d'instruction était chargé de l'affaire et allait prendre une décision. Ce n'est qu'en l'absence de toute intervention de la justice qu'un ministre de la Justice peut faire usage de son droit d'injonction positive.

Voilà, monsieur le président, chers collègues, les réponses que je voulais apporter aux questions qui m'ont été posées par les collègues.

Collega Van den Eynde, ik heb u niet vermeld, maar het antwoord op uw vragen heb ik verwerkt in het antwoord aan collega Van Parys.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, naar aanleiding van het antwoord blijven een aantal problemen bestaan.

De minister zegt dat er geen rechtstreekse contacten zijn geweest tussen de gerechtelijke autoriteiten en de diensten van Justitie of Buitenlandse Zaken. Waarom valt mij het woord "rechtstreekse contacten" op ? De parketwoordvoerder van Brussel heeft in een persmededeling gezegd dat er informele contacten zijn geweest. Dan is het subtiel om over "geen rechtstreekse contacten" te spreken.

Mijnheer de minister, de concrete vraag blijft open. Kunt u bevestigen wat de parketwoordvoerder heeft gezegd, met name dat er informele contacten zouden zijn geweest tussen de gerechtelijke autoriteiten en de bevoegde overheden ? Zo heeft hij het gezegd. Ik ga ervan uit dat hij over Justitie en Buitenlandse Zaken sprak. In de mate dat er informele contacten zouden zijn geweest, blijft het onbehaaglijk gevoel van de inmenging vanwege de politieke autoriteiten in de bevoegdheden van onderzoeksrechter bestaan. Het is van het grootst mogelijke belang dat u daarover uitsluitsel geeft, want we kunnen niet blijven leven met de onzekerheid omtrent deze

Tony Van Parys

vraag. Daarom wens ik heel concreet te weten of er informele contacten zijn geweest, met betrekking tot het internationaal aanhoudingsmandaat, tussen de gerechtelijke autoriteiten en de diensten van Justitie of Buitenlandse Zaken ?

U zegt dat het internationaal aanhoudingsmandaat van 11 april slechts op 3 juli kon worden uitgevoerd. Dit is de bevoegdheid en het initiatief van de onderzoeksrechter. De onderzoeksrechter heeft inderdaad de bevoegdheid om een internationaal aanhoudingsmandaat in uitvoering uit te stellen. Hij heeft op die basis een discretionaire bevoegdheid. Ik neem daar akte van. Ik begrijp niet dat daar vorige donderdag in de Kamer geen sprake van was. Vorige donderdag zei men - en dat bleek ook uit de persmededelingen van de procureur des Konings - dat er een internationaal aanhoudingsmandaat was sinds 11 april. Op basis van de communicatie van de procureur des Konings van Brussel en van de minister van Justitie, konden wij er vanuit gaan dat dit aanhoudingsmandaat overeenkomstig artikel 19 van de wet op de voorlopige hechtenis, onmiddellijk uitvoerbaar was. Door deze mededelingen in het parlement en door de procureur des Konings te Brussel, hebt u uw collega van Buitenlandse Zaken in moeilijkheden gebracht. Als het internationaal aanhoudingsmandaat uitvoerbaar was, was het op dat ogenblik evident dat er geen contacten zouden zijn geweest. Het zou ook evident geweest zijn dat men naar aanleiding van het bezoek van Yerodia aan ons land van 10 en 17 juni, het aanhoudingsmandaat had uitgevoerd.

Wij hebben op zijn minst een enorm communicatieprobleem. Ik zal niet betwisten dat de onderzoeksrechter dat initiatief heeft genomen. Ik respecteer de bevoegdheid van de onderzoeksrechter. Daarover bestaat geen enkele discussie.

Ik wil aannemen dat er geen interferenties geweest zijn, behoudens de vraag van de informele contacten. Men had echter - en ik wil er nu van uitgaan dat het inderdaad zo was - op twee momenten de hele heisa kunnen voorkomen. Men kon ten eerste de procureur des Konings te Brussel laten meedelen dat het aanhoudingsmandaat op 11 april 2000 niet uitvoerbaar was, maar pas op 3 juli 2000. U had zelf ook in de Kamer het parlement kunnen meedelen wat precies de situatie was.

Door de, mag ik zeggen onbehoorlijke, lichtzinnige communicatie zijn er inderdaad enorme problemen ontstaan in die zin dat enerzijds de minister van Buitenlandse Zaken in moeilijkheden gekomen is en dat anderzijds de relatie met Congo in het gedrang is gebracht. Dat is een enorme consequentie. Voor een regering die de communicatie zo hoog in het vaandel voert, is dit werkelijk een aanfluiting van goede communicatie.

Hetzelfde geldt voor de minister van Buitenlandse Zaken. Waarom heeft hij - als het inderdaad zo was dat de onderzoeksrechter het aanhoudingsmandaat had

uitgesteld - dit niet eenvoudig meegedeeld aan zijn collega's Pinxten en Eyskens ? Dit zou een staaltje geweest zijn van goede communicatie tussen parlement en regering. Zo had hij ook voorkomen wat men hem nu achteraf terecht verweet : onjuiste dingen te verklaren in het parlement en de indruk te wekken niet op de hoogte te zijn van de contacten. Vandaag wordt nog eens bevestigd dat er én op 26 april 2000 én op 14 juni 2000 contacten geweest zijn tussen het kabinet van Justitie en het kabinet van Buitenlandse Zaken. Dit bewijst nogmaals dat de minister van Buitenlandse Zaken in de commissie voor de Buitenlandse Zaken en in het parlement de waarheid niet heeft gesproken. Dit wordt vandaag duidelijk bevestigd.

Er blijft één cruciale vraag. Wat waren de informele contacten waarvan sprake door de pakketwoordvoerder te Brussel ?

De heer **Ferdie Willems** (VU&ID) : Mijnheer de voorzitter, mijn repliek zal heel wat korter zijn want collega Van Parys heeft een aantal vragen gesteld die ik ook had willen stellen. Ook bij mij blijft de vraag leven naar het subtiële, bijna byzantijnse verschil tussen officiële en informele contacten. Misschien ligt daar de waarheid. Ik ken minister Michel één jaar; u ken ik al iets langer, mijnheer de minister. Ik blijf ervan uitgaan dat ik niet te maken heb met leugenaars. Tot het tegendeel bewezen is, blijf ik daarvan uitgaan. Toch bevat uw antwoord een aantal heel eigenaardige elementen, mijnheer de minister. U stelt heel terecht dat de onderzoeksrechter alleen bevoegd is. Hij alleen kan bepalen waar en hoe hij werkt binnen zijn procedure. Toch blijf ik met de bijzonder eigenaardige vraag zitten hoe men, waar het normaal allemaal zeer snel gaat, hier een drietal weken wacht met de arrestatie. Wij hebben ons allemaal de vraag gesteld of er van politieke zijde geen tussenkomst geweest is bij Justitie om de datum naar 3 juli op te schuiven ? Ik durf het aan de vraag om te keren : heeft Justitie zelf, goed wetende dat de viering van veertig jaar onafhankelijkheid van Congo eraan kwam, goed wetende dat een Belgische delegatie op dat moment naar Congo zou gaan, geen eigen initiatief genomen - met welke bedoelingen, dat moet een ander dan maar invullen - om 3 juli te nemen als startdatum van het aanhoudingsmandaat ? In dat geval creëert Justitie een politiek probleem. Ik meen uit een vrij recent verleden van dit land te weten dat dit wel eens vaker gebeurt.

U hebt mijn vierde vraag reeds concreet beantwoord. Inzake het overmaken van het gerechtelijk dossier aan Congo door België zijn er op 5 juli en 10 juli 2000 vergaderingen geweest. U zei dat dit dossier nog steeds niet is overgemaakt omdat er geen bilaterale overeenkomst bestaat tussen België en Congo en omdat de betrokkene immuniteit geniet in Congo. Ik trek de vergelijking met Chili en de zaak-Pinochet.

Ferdy Willems

Ik weet niet of er een bilaterale overeenkomst tussen België en Chili bestaat, ik ben geen jurist en heb niet de tijd om het na te kijken. Ik weet wel dat Pinochet in Chili immuniteit geniet. Dezelfde objecties werden dus gedeeltelijk ondervangen in de Chileense zaak. Daarom vraag ik mij af of deze twee objecties wel steekhouden om het dossier eventueel niet over te maken aan de Congolese autoriteiten, terwijl we dat voor Chili wel hebben gedaan.

Alleen al vanuit het principe van de billijkheid, van het recht, vraag ik dat België juridisch al het mogelijke zou doen om deze figuur aan te pakken, hoewel ik weet dat het politiek niet haalbaar is. Yerodia heeft immers ronduit racistische uitspraken gedaan, die we ook hebben gehoord in de jaren '39-'45 in een land ten oosten van ons. Hij schaaft niet alleen de mensenrechten, hij schaaft in de eerste plaats Congo. Dat land lijdt immers onder oorlogen, burgeroorlogen en economische rampen. Er moeten daar mensen aan de macht komen die deze problemen kunnen oplossen, want Yerodia is een deel van het probleem, niet van de oplossing.

Vandaar dat ik u vraag vanuit juridisch standpunt - het uwe dus - het nodige te doen voor Congo door Yerodia waar nodig op zijn verantwoordelijkheden te wijzen.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil eerst de meerderheid feliciteren. Ze slaagt er niet alleen in uit deze moeilijke positie te geraken, maar ze haalt nog een partij meer in haar kamp. Wij hebben gehoord dat de Volksunie voor de tweede keer de regering in bescherming neemt in deze zaak. Daarnet tijdens de plenaire vergadering heeft zij zich ook aan de kant van de regering geschaard.

Mijnheer de voorzitter, nu zou ik het graag willen hebben over een aantal begrippen. De woordvoerder van het parket van Brussel, de heer Colpin, had het over "informeel". Ik dank de minister ook voor zijn uitspraak "geen rechtstreekse contacten". Dit toont eens te meer aan dat zijn antwoord eerlijk is.

Ik maak een vergelijking tussen deze twee begrippen, mijnheer de minister. In tegenstelling tot collega Van Parys, denk ik dat het geen tegengestelde begrippen zijn, maar dat ze aanvullend zijn. Men kan immers informele contacten hebben die wel rechtstreeks zijn, en men kan informele contacten hebben die niet rechtstreeks zijn. Wanneer men deze theorie volgt om de zaak op te helderen, kan men alleen tot de conclusie komen dat er informele en onrechtstreekse contacten geweest zijn tussen het ministerie van Buitenlandse Zaken en bepaalde gerechtelijke autoriteiten in Brussel. Dat is overduidelijk, mijnheer de minister, voor wie het verhaal kent. Ik heb immers goed naar u geluisterd en aanvaard vanzelfsprekend het argument dat een onderzoeksrechter totaal autonoom functioneert. Ik accepteer en respecteer dat.

Nogmaals, ik heb goed naar uw verhaal geluisterd, en ik kan alleen concluderen dat het een mooi en formidabel sprookje is. Op 11 april 2000 werd een klacht ingediend tegen een minister van Buitenlandse Zaken, dus niet de eerste de beste. Het is een ernstige klacht, want er volgt een internationaal aanhoudingsmandaat. Sinds het aantreden van de heer Michel - onze vice-koning - als minister van Buitenlandse Zaken is onze buitenlandse politiek vooral gericht op Congo. Dit betekent dat een van de belangrijkste personen in onze buitenlandse politiek, de minister van Buitenlandse Zaken van Congo, wordt beschuldigd van het aanzetten tot genocide. De klacht wordt zo ernstig genomen dat men een internationaal aanhoudingsmandaat uitvaardigt.

Dat zijn ernstige zaken.

Vervolgens komt er iemand naar Brussel, nadat - als we zijn verhaal mogen geloven - de minister van Buitenlandse Zaken op de hoogte is. Hij beweert slechts geïnformeerd te zijn geweest op 6 juni.

De Congolese minister van Buitenlandse Zaken, Yerodia, komt op 17 juni naar Brussel, om uw collega uit te nodigen. Uw collega gaat daarheen en wanneer hij terugkomt, mirakel, gaat het parket van Brussel eindelijk werk maken van dat aanhoudingsmandaat. Dat is bijna drie maanden nadat de onderzoeksrechter het ondertekende.

Ik wens hierover twee zaken te zeggen. U mag het mij kwalijk nemen en mij met de vinger wijzen. Het verhaal toont niet duidelijk aan dat die onrechtstreekse en informele contacten tussen Buitenlandse Zaken en Justitie, het kabinet buiten beschouwing, er niet zijn geweest. Geen kat die dat gelooft. Het is duidelijk dat ze er zijn geweest.

Die contacten zijn meer de verantwoordelijkheid van uw collega van Buitenlandse Zaken.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister van Justitie, ik maak u graag attent op het volgende. U was voorzitter van de commissie-Dutroux. U bent heel goed op de hoogte van de problemen die zich stellen bij de publieke opinie in dit land ten overstaan van Justitie. U weet dat op zijn minst even goed als de meeste parlementsleden, waarschijnlijk zelfs een stuk beter.

Nu worden wij ermee geconfronteerd, dat geef ik graag toe, dat zij totaal onafhankelijk handelen. Wij worden geconfronteerd met het verhaal van een onderzoeksrechter die de moeite doet om een internationaal aanhoudingsmandaat te ondertekenen tegen een minister van Buitenlandse Zaken van een bevriende natie in Afrika en drie maand later pas de moeite doet om daar werk van te maken.

Francis Van den Eynde

Mijnheer de minister van Justitie, als dit verhaal waar is, dan denk ik niet dat het van aard is om het vertrouwen van onze bevolking in onze Justitie te verstevigen.

M. Jean-Pol Poncelet (PSC) : Monsieur le président, je voudrais réagir en deux temps. Tout d'abord, une partie des questions et des réponses du ministre étaient liées à des problèmes de procédure. Et ensuite, je ferai des remarques de nature plus politique.

Je suis évidemment conscient des précautions à prendre en matière de procédure; je pense évidemment en l'occurrence au respect de l'indépendance du pouvoir judiciaire. Je suis donc bien contraint de prendre acte des précisions apportées par le ministre dans sa conception, son interprétation du Code d'instruction criminelle. Cela ne correspond pas tout à fait aux renseignements que j'ai eus par ailleurs, mais, par précaution, je prendrai le temps nécessaire pour vérifier et m'assurer de la véracité de son propos.

Mais on peut se demander comment il est possible qu'un juge d'instruction délivrant un mandat d'arrêt attend deux mois avant de le rendre exécutoire. C'est pour le moins surprenant, mais je reconnais toutefois l'indépendance du pouvoir judiciaire.

Mais qu'en est-il sur le plan politique ? Le 26 avril, il y a eu une réunion à l'initiative du ministre de la Justice. Et je n'ai pas obtenu de réponse à la question de savoir s'il y avait des bases sérieuses pour conclure qu'il n'y avait pas de menaces sur nos ressortissants. Le ministre a-t-il consulté la Sûreté de l'Etat, qui en principe est au courant de ce qui se passe, y compris à l'étranger ? Notre pays dispose d'un comité ministériel du renseignement, qui garantit la discrétion nécessaire au sujet des informations. Celui-ci a-t-il été consulté ? Et y a-t-il eu un compte rendu de cette réunion du 26 avril, à laquelle participaient le premier ministre et le ministre des Affaires étrangères ?

J'en arrive maintenant au Conseil des ministres du 16 juin. Je prends acte de ce que vous me dites. Le Conseil des ministres a été convoqué et a délibéré au sujet d'une chose fondamentale pour la politique extérieure de notre pays, c'est-à-dire du déplacement d'un membre du gouvernement au Congo pour fêter l'anniversaire de l'indépendance. Et vous voudriez me faire croire qu'à cette occasion, on n'a pas parlé du ministre des Affaires étrangères du Congo, ni même du mandat d'arrêt qui pèse sur lui, alors que trois ministres au moins sont au courant ? Ces points n'auraient pas été abordés, alors que le Conseil des ministres a donné mandat au ministre des Affaires étrangères pour aller à Kinshasa représenter le gouvernement. Qui peut croire que les autres ministres n'en auraient pas parlé ?

Car je me mets à la place de vos collègues qui, en principe, n'étaient au courant de rien. Comment peuvent-ils accepter qu'une décision d'une telle ampleur, avec la connaissance que vous aviez du mandat d'arrêt, ne leur ait pas été transmise ? C'est pour le moins surprenant.

Le lendemain, M. Michel reçoit le ministre en question à Bruxelles. J'imagine donc que ce ministre avait obtenu un visa d'entrée sur notre territoire. Et je suppose que ce visa a été délivré à Kinshasa par les autorités diplomatiques.

Le 16 juin, c'est près de deux mois après la réunion de concertation entre les trois départements, réunion au cours de laquelle les Affaires étrangères ont été informées de l'existence du mandat d'arrêt. Donc, ce visa, qui l'a donné ? Et pourquoi M. Yerodia a-t-il eu accès au territoire ?

Et enfin, M. Michel se rend à Kinshasa. On n'y parle de rien. Et comme par hasard, le mandat d'arrêt est délivré le 4 juillet. Il y a à tout le moins des invraisemblances sur le plan de la chronologie et des incohérences sur le plan politique puisqu'il n'y a pas de clarification, de quelque nature que ce soit, sur la portée de la délibération du 16 juin et des informations qui ont été échangées au cours de cette réunion.

Monsieur le président, il est évident que de ce point de vue, les réponses sont insatisfaisantes.

De heer Tony Van Parys (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik had nog een bijkomende vraag gesteld aan de minister van Justitie in verband met de zogenaamde informele contacten. Ik zou hem uitdrukkelijk willen vragen of er al dan niet informele contacten zijn geweest zoals de parketwoordvoerder van het parket van Brussel in een persmededeling heeft meegedeeld.

Ik heb gezegd waarom ik dat vroeg. Ik vind het namelijk heel belangrijk dat we daarover uitsluitsel kunnen krijgen. Daarover mag geen onzekerheid blijven bestaan. Ofwel zijn er informele contacten geweest en dan is er inderdaad sprake van interferentie in een gerechtelijk dossier en onderzoek. Ofwel zijn die contacten er niet geweest en dan is de zaak correct verlopen.

Ik geloof dat het precies de minister van Justitie is die hierover uitsluitsel moet kunnen geven, zodat we niet met het onbehaaglijk gevoel blijven zitten dat er inderdaad informele contacten waren. De vraag is dus eenvoudig. Kan de minister van Justitie bevestigen dat er informele contacten zijn geweest tussen de gerechtelijke autoriteiten en de bevoegde overheden, Justitie en/of Buitenlandse Zaken, zoals de parketwoordvoerder van Brussel beweert ?

Minister **Marc Verwilghen** : Ik heb in dit dossier niets te verbergen en ik denk dat ik geprobeerd heb de plichten die op mij wogen waar te nemen. Ik heb uitdrukkelijk contact opgenomen met de procureur-generaal. Deze heeft mij gisteren schriftelijk bevestigd dat er geen contacten waren.

Onder deze omstandigheden kan ik dus niets anders zeggen. Wat mijn eigen departement betreft, kan ik bevestigen dat er geen enkel contact was. Voor een ander departement kan ik dat natuurlijk niet zeggen. U kent de procureur-generaal van Brussel voldoende om te weten dat als er contacten zouden zijn geweest, hij dat zou hebben vermeld. Dat heeft hij in zijn brief aan mij duidelijk niet gedaan.

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Er zijn dus geen rechtstreekse contacten geweest ?

Minister **Marc Verwilghen** : Ik heb gelezen wat hij mij geschreven heeft : geen rechtstreekse contacten. Ik geef u de letterlijke lezing van wat hij mij heeft geschreven. Meer kan ik toch niet doen ! ik kan mijn antwoorden toch niet blijven herhalen ?

De heer **Tony Van Parys** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik neem aan dat de minister meedeelt wat de procureur-generaal hem heeft geschreven. Daar heb ik geen probleem mee. Zijn politieke opdracht is echter uitsluitend te geven of er informele contacten zijn geweest. Die contacten situeren zich natuurlijk niet binnen de onmiddellijke opdracht van de procureur-generaal.

Als de minister van Justitie zich enkel houdt bij het formele antwoord, met name het meedelen van de brief van de procureur-generaal, dan blijft jammer genoeg het bijzonder onaangename gevoel dat er informele contacten zijn geweest, met alle gevolgen vandien voor de perceptie van dit dossier. Dat bevestigt en ondersteunt dus eigenlijk de stellingen van de heren Pinxten en Eyskens die hier in het verleden naar voren gebracht zijn.

De heer **Karel Pinxten** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, uit het antwoord van de minister waarin hij verwijst naar de brief van de procureur-generaal meen ik het volgende te mogen afleiden. Uit de brief waarin de procureur het heeft over "geen rechtstreekse contacten", zoals de minister hem heeft voorgelezen, kan men a contrario afleiden dat er wel degelijk onrechtstreekse contacten zijn geweest. Er was dus wel degelijk tussenkomst in een gerechtelijke procedure, zoals wij dat enkele dagen geleden hier in deze zaal hebben gesteld.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, ik weet dat de heer Coveliërs het niet graag hoort. Ik ben ervan overtuigd dat zelfs hij zal moeten toegeven dat er een groot verschil bestaat tussen "er zijn geen contacten geweest" en "er zijn geen

rechtstreekse contacten geweest". Zelfs een kind van 8 jaar kan dit verschil vaststellen. De heer Colpin spreekt over informele contacten. Als ik dit alles naast mekaar plaats, wordt alles duidelijk. Ik dank de minister van Justitie omdat hij ons dit element heeft aangereikt. Tot spijt van wie het benijdt, voornamelijk van de meerderheid, besluit ik dat er onrechtstreekse en informele contacten zijn geweest tussen Buitenlandse Zaken en de gerechtelijke diensten in Brussel.

De **voorzitter** : Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer **Ferdie Willems** en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer **Jean-Pol Poncelet**

en het antwoord van de minister van Justitie, vraagt de regering om, - gezien het uitblijven van afdoende antwoorden op de hieronder gestelde vragen die door meerdere Kamerleden zonder passend gevolg werden gesteld aan de ministers van Buitenlandse Zaken en Justitie, een exact antwoord te verschaffen op de vragen :

1. waarom werd de heer **Yerodia**, minister van Buitenlandse Zaken, niet aangehouden toen hij zich op 17 juni 2000 op Belgisch grondgebied bevond ?

2. waarom ging het aanhoudingsmandaat tegen **Yerodia** pas in de dag nadat de Belgische delegatie terugkwam uit Congo (3 juli 2000) ?

3. welke informele contacten waren er tussen Justitie en Buitenlandse Zaken tussen 11 april 2000 en 3 juli 2000 ?

- aan te dringen op het overmaken van het dossier **Yerodia** aan de Congolese gerechtelijke autoriteiten."

Une motion de recommandation a été déposée par M. **Ferdie Willems** et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. **Jean-Pol Poncelet**

et la réponse du ministre de la Justice, demande au gouvernement

- compte tenu de l'absence de réponse satisfaisante aux questions posées par plusieurs membres aux ministres des Affaires étrangères et de la Justice, d'apporter une réponse exacte aux questions suivantes :

1. pourquoi M. **Yerodia**, ministre des Affaires étrangères, n'a-t-il pas été arrêté alors qu'il se trouvait sur le territoire belge le 17 juin 2000 ?

voorzitter

2. pourquoi le mandat d'arrêt décerné contre M. Yerodia n'a-t-il été déclaré exécutoire qu'au lendemain du retour du Congo de la délégation belge, le 3 juillet 2000 ?

3. quels contacts informels les départements de la Justice et des Affaires étrangères ont-ils eus entre le 11 avril et le 3 juillet 2000 ?

- d'insister pour que le dossier de M. Yerodia soit transmis aux autorités judiciaires congolaises."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de dames Jacqueline Herzet, Karine Lalieux en Fauzaya Talhaoui en de heren Erik Derycke, Hugo Coveliers en Guy Hove.

Une motion pure et simple a été déposée par Mmes Jacqueline Herzet, Karine Lalieux et Fauzaya Talhaoui et MM. Erik Derycke, Hugo Coveliers et Guy Hove.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.30 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 15.30 heures.*